

Titulació	Tipus	Curs
Musicologia	OP	3
Musicologia	OP	4

Professor/a de contacte

Nom : Anna Andreu Prats

Correu electrònic : anna.andreu@uab.cat

Idiomes dels grups

Podeu consultar aquesta informació al [final](#) del document.

Prerequisits

No hi ha prerequisits.

Objectius

L'assignatura proposa una aproximació a l'estudi de les representacions visuals de la música i la dansa.

Objectius:

- Conèixer els principals corrents d'estudi relacionats amb la iconografia musical.
- Conèixer els principals sistemes de catalogació aplicats a la iconografia musical.
- Saber analitzar i interpretar les representacions iconogràfiques des de diversos punts de vista (artístics, simbòlics, organològics ...) d'acord amb les diferents èpoques històriques.

Resultats d'aprenentatge

1. Utilitzar el vocabulari i les eines bàsiques que permetin descriure i transmetre els coneixements adquirits mitjançant presentacions orals de contingut musicològic efectives i adaptades a l'audiència.
2. Preparar exposicions orals correctes sobre una matèria analítica i adequar-les al nivell i les expectatives de l'audiència o grup.
3. Identificar la imatge artística i situar-la en el seu context cultural.
4. Aplicar els coneixements iconogràfics a la lectura de la imatge artística.
5. Aplicar els coneixements sobre idees estètiques i teoria de l'art a l'anàlisi de la imatge artística.
6. Descriure amb precisió l'objecte artístic amb el llenguatge propi de la crítica d'art.
7. Resoldre problemes d'indole metodològica en l'àmbit de la musicologia.
8. Interpretar la informació normativa localitzada als webs d'institucions normatives a Internet.
9. Redactar projectes crítics de contingut musicològic, ordenats i planificats de manera eficient.
10. Desenvolupar habilitats per a la transferència de la formació musicològica a l'àmbit de la gestió cultural i de lleure.
11. Vincular els períodes de la història de la música amb els períodes de la història de l'art, a través de les

semblances i les discrepàncies.

12. Analitzar l'evolució de la imatge artística des de l'antiguitat fins a la cultura visual contemporània.
13. Identificar la problemàtica, el vocabulari i els conceptes fonamentals de la teoria de l'art i de la música.
14. Fer servir els principals conceptes relacionats amb la iconografia musical, així com el vocabulari que els és propi.
15. Localitzar en la cultura de cada època diferents manifestacions iconogràfiques.

Continguts

Bloc 1:

1.- Iconografia: definició, abast i principals corrents d'estudi.

2.- Iconografia musical: definició, objecte d'estudi i historiografia. Debats, problemàtiques i potencialitats de la iconografia musical. Iconografia musical i organologia.

3.- Metodologies d'estudi i d'anàlisi iconogràfica.

4.- Propostes de catalogació iconogràfica.

Bloc 2:

5.- Temes principals de la iconografia musical:

5.1- Mitologia.

5.2- Religió.

5.3- Al·legories.

5.4- Natures mortes.

5.5- Imatges de músics.

5.6- Espais i pràctiques musicals.

6.- Sinèrgies entre arts plàstiques i música.

7.- Iconografia i música en l'art contemporani. Iconografia musical i perspectives actuals.

Activitats formatives i Metodologia

Títol	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Classes magistrals	23	0,92	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 15
Presentació oral d'exercicis / treballs individuals a classe	15	0,6	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15
Lectura d'articles i llibres	15	0,6	1, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 13, 15
Estudi personal	50	2	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15
Col·loquis a classe	9	0,36	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15

Les classes de l'assignatura alternaran exposicions i explicacions de la professora amb exercicis que l'alumnat durà a terme de manera individual o en grup i que seran objecte d'exposició oral, també es realitzaran col·loquis o debats a partir de lectures realitzades prèviament per l'alumnat. Eventualment, es convidarà a especialistes en la matèria a impartir conferències sobre temes relacionats amb l'assignatura.

Nota: es reservaran 15 minuts d'una classe, dins del calendari establert pel centre/titulació, perquè l'alumnat completi les enquestes d'avaluació de l'actuació del professorat i d'avaluació de l'assignatura.

Avaluació

Activitats d'avaluació continuada

Títol	Pes	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Dossier d'apunts del bloc 1.	25%	18,5	0,74	1, 2, 5, 6, 8, 9, 10, 12, 13, 15
Assistència i participació.	10%	0	0	1, 2, 3, 6, 7, 8, 10, 15
Examen sobre els continguts generals de l'assignatura.	45%	1,5	0,06	1, 2, 3, 4, 6, 7, 8, 10, 13, 15
Exercici pràctic de catalogació d'iconografia musical (base de dades IcMuC). Presentació escrita i oral.	20%	18	0,72	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15

Activitats d'avaluació:

- Dossier d'apunts del bloc 1. Pes global en la qualificació final: 25%.
- Examen sobre els continguts generals de l'assignatura. Pes global en la qualificació final: 45%.
- Exercici pràctic de catalogació d'iconografia musical (amb la base de dades IcMuC). Presentació escrita i

oral. Pes global en la qualificació final: 20%.

- Assistència i participació. Pes global en la qualificació final: 10%.

En el moment de realització de cada activitat avaluativa, el professor o professora informará l'alumnat (Moodle) del procediment i la data de revisió de les qualificacions.

Els estudiants d'intercanvi que demanin avançar un examen han de presentar al professor un document escrit de la seva universitat d'origen que justifiqui la seva sol·licitud.

Recuperació: En la data de recuperació fixada per la Facultat, l'estudiant que no hagi superat l'examen sobre els continguts generals de l'assignatura podrà demanar, únicament, ser reavaluat d'aquest examen (el pes del qual representa el 45% de la qualificació final).

No avaluable: L'estudiant rebrà la qualificació de "No avaluable" sempre que no hagi lliurat més del 30% de les activitats d'avaluació.

Molt important: En cas que l'estudiant realitzi qualsevol irregularitat que pugui conduir a una variació significativa de la qualificació d'un acte d'avaluació, es qualificarà amb 0 aquest acte d'avaluació, amb independència del procés disciplinari que s'hi pugui instruir. En cas que es produeixin diverses irregularitats en els actes d'avaluació d'una mateixa assignatura, la qualificació final d'aquesta assignatura serà 0.

En aquesta assignatura, no es permet l'ús de tecnologies d'Intel·ligència Artificial (IA) en cap de les seves fases. Qualsevol treball que inclogui fragments generats amb IA serà considerat una falta d'honestedat acadèmica i pot comportar una penalització parcial o total en la nota de l'activitat, o sancions majors en casos de gravetat.

Avaluació Única: En cas que l'estudiant vulgui optar-hi, haurà de dur a terme les següents activitats en la data que es publicarà al Campus Virtual:

1. Examen sobre els continguts generals de l'assignatura (45%)
2. Exercici pràctic de catalogació d'iconografia musical (amb la base de dades IcMuC) (25%)
3. Exposició oral (temàtica a determinar) (30%)

S'aplicarà el mateix sistema de revisió i els mateixos criteris de recuperació i no avaluable que per l'avaluació continuada.

Bibliografia

Llibres i articles de caràcter general:

Álvarez, Rosario. "Iconografía musical y organología: un estado de la cuestión", *Revista de Musicología*, XX/2 (1997): 767-782.

Ballester, Jordi. "Iconografía musical: una disciplina entre la musicología y la historia del arte" *Edades* 10 (2002): 147-156.

Ballester, Jordi. "Organología e iconografía" *Revista de Musicología* XXXII/2 (2009): 167-180.

Bordas, Cristina; Álvarez, Rosario (eds). *IMAGENesMÚSICA. IMAGENesMUSICA. Recursos para la catalogación y estudio de fuentes de Iconografía Musical en España y Portugal*. Madrid: AEDOM (2012). Disponible online a [Recursos.pdf \(dropbox.com\)](#)

Burke, Peter. *Visto y no visto: El uso de la imagen como documento histórico*. Barcelona: Crítica, 2005.

Castiñeiras González, Manuel Antonio. *Introducción al método iconográfico*. Barcelona: Ariel, 1998.

Panofsky, Erwin. *Estudios sobre iconología*. Madrid: Alianza, 1972.

Réau, Louis. *Iconographie de l'Art Chrétien*. Paris: P.U.F., 1956-59.

Seebass, Tilman. "Prospettive dell'Iconografia Musicale" *Rivista Italiana di Musicologia* XVIII (1983): 67-86.

Seebass, Tilman. "Iconography" *New Grove* 12 (2001): 54-71.

Shephard, Tim, Leonard, Anne. *The Routledge Companion to Music and Visual Culture*. New York: Routledge, 2014

van Straten, Roelof. *An introduction to iconography*. Yverdon: Gordon & Breach, 1994.

Guies i diccionaris iconogràfics:

Aghion, Irene, Barbillo, Claire, Lissarrague, François. *Guía iconográfica de los héroes y dioses de la antigüedad*. Madrid: Alianza, 2008.

Andrés, Ramón. *Diccionario de música, mitología, magia y religión*. Barcelona: Acantilado, 2012.

Duchet-Suchaux, Gaston & Pastoureau, Michel. *Guía iconográfica de la Biblia y los santos*. Madrid: Alianza, 1996.

Elvira Barba, Miguel Ángel. *Arte y mito: manual de iconografía clásica*. Madrid: Sílex, 2008.

https://bibcercador.uab.cat/permalink/34CSUC_UAB/avjcib/alma991010788436206709

Hall, James. *Diccionario de temas simbólicos y artísticos*. Madrid: Alianza, 1996.

Monografies:

Barbe, Michèle. (ed.), *Musique et Arts Plastiques. Analogies et interférences*. Paris: PUF, 2006.

Bosseur, Jean-Yves. *Musique et arts plastiques*. Paris: Minerve, 1998.

Bosseur, Jean-Yves. *Musique et beaux-arts. De l'Antiquité au XIXe siècle*. Paris: Minerve, 1999.

Buttà, Licia & Massip, Francesc & Sanchis, Raül. *El teatre del cos*. Barcelona: IRCVM, 2022.

Clouzot, Martine. *Images de musiciens (1350-1500). Typologies, figurations et pratiques sociales*. Turnhout: Brepols, 2007.

Clouzot, Martine. La musicalité des images au Moyen Age: instruments, voix etcorps sonores dans les manuscrits enluminés (XIIIe-XIVe siècles). Turnhout: Brepols, 2021.

Fauquet, Joël-Marie. Imager la musique au XIXe siècle. Paris: Klincksieck, 2013.

Ferino-Pagden, Sylvia. Dipingere la musica. Strumenti in posa nell'arte del Cinque e Seicento. Milano: Skira, 2000.

García Mahiques, Rafael. Tipos Iconograficos (4). Los Ángeles III. La música del Cielo. Madrid: Encuentro, 2018.

Gétreau, Florence. Voir la Musique. Paris: Citadelles & Mazenot, 2022.

Gétreau, Florence, Morabito, Fulvia (eds.). Music and the Figurative Arts in the Baroque Era. Turnhout: Brepols, 2026.

Illiano, Roberto. (ed.). Music and Figurative Arts in the Nineteenth Century Turnhout: Brepols, 2020.

Illiano, Roberto. (ed.). Music and Figurative Arts in the Twentieth Century Turnhout: Brepols, 2017.

Leppert, Richard. Music and Image. Domesticity, ideology and socio-cultural formation in eighteenth-century England. Cambridge: C.U.P., 1988.

Marchesin, Isabelle. L'Image Organum. La représentation de la musique dans les psautiers médiévaux 800-1200. Turnhout: Brepols, 2000.

Martinez, Jean-Luc. Corps en mouvement. La danse au musée. Paris: Seuil, 2016.

Rubin, James H. & Mattis, Olivia. (eds.). Rival Sisters, Art and Music at the Birth of Modernism, 1815-1915. London: Ashgate, 2014.

Slim, H. Colin. Painting Music in the Sixteenth Century. Aldershot: Ashgate, 2002.

Wieseman, Marjorie E. Vermeer and Music. The Art of Love and Leisure. London: National Gallery Company, 2013.

Winternitz, Emanuel. Musical instruments and their symbolism in western art. New Haven & London: Yale University Press, 1979.

Revistes especialitzades:

Imago Musicae

Music in Art (RCMI / RIdIM Newsletter)

Musique - Images - Instruments

Enllaços web:

[ICONCLASS](#)

[Sobre l'IcMuC · ICMUC \(uab.cat\)](#)

[Grupo Complutense de Iconografía Musical - www.imagenesmusica.es](#)

[Base de Datos de Iconografía Musical \(iconografiamusical.es\)](#)

[RIdIM - Association Répertoire International d'Iconographie Musicale](#)

Programari

Grups i idiomes de l'assignatura

La informació proporcionada és provisional fins al 30 de novembre.
A partir d'aquesta data, podreu consultar l'idioma de cada grup a través d'aquest [enllaç](#). Per accedir a la informació, caldrà introduir el CODI de l'assignatura

Tipus de docència	Grup	Idioma	Semestre	Torn
(TE) Teoria	1	Català	segon quadrimestre	matí-mixt
(PAUL) Pràctiques d'aula	1	Català	segon quadrimestre	matí-mixt